

prima instanță: S. Popovici
instanța de apel: A. Curdov, G. Colev și Șt. Starciuc

dosarul nr. 2ra-2188/16

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Svetlana Filincova
Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de către reprezentantul Ialanji Igor în interesele băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni împotriva notarului public Ganeva Liudmila, intervenienți accesorii Chirova Liudmila, Matcina Lilia, Matcina Cristina și Matcin Artiom cu privire la încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 31 martie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de Ganeva Liudmila, s-a casat hotărârea Judecătoriei Comrat din 16 iunie 2015 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii

c o n s t a t ă:

La 19 iunie 2012 banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva notarului public Ganeva Liudmila cu privire la încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a indicat că în baza contractelor de credit din 14 mai 2007, 25 iunie 2007 și 29 decembrie 2007 a acordat lui Arnaut Vitali și societății comerciale „FS-TIN” societate cu răspundere limitată credite în mărime de 500000 lei, 125000 lei și 1600000 lei.

În scopul asigurării rambursării creditelor, în favoarea băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni s-a grevat cu gaj la 29 decembrie 2007 autovehiculul de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750 la valoarea de gaj de 133000 lei, înregistrat la biroul notarului public Ganeva Liudmila cu numărul 98663 la 29/12/2007.

În baza contractului de ipotecă nr.4603 din 14 mai 2007 și acordului adițional din 25 iunie 2007 autentificate de notarul public Ganeva Liudmila a fost ipotecat de către Matcina Lilia, Matcin Iuri, Matcina Cristina și Matcin Artiom apartamentul nr.7

cu suprafața 95,8 m² amplasat în UTA Găgăuzia, satul Budjak, str. Rabociaia, 25, evaluat la prețul de 336000 lei.

În urma neexecutării obligațiilor de către debitorii Arnaut Vitali și societatea comercială „FS-TIN” societate cu răspundere limitată, banca a inițiat exercitarea dreptului de gaj/ipotecă în scopul comercializării bunurilor conform art.491 Codul civil.

La 25 august 2009 a preavizat debitorul Arnaut Vitali, fapt confirmat prin avizul de recepție și înregistrat în Registrul gajului cu nr.129963 din 16 noiembrie 2009.

Prin ordonanța și decizia Judecătorei Comrat din 08 mai 2009 și 07 decembrie 2009 s-a transmis în posesia băncii bunul imobil ipotecat în baza contractului de ipotecă nr.4603 din 14 mai 2007.

Executorul judecătoresc Iancioglo A. prin actul de predare a transmis în posesia băncii bunul ipotecat.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 10 martie 2010 s-a anulat ordonanța și actul de predare pe motivul existenței unui dosar penal și posibila falsificare a anumitor semnături la constituirea ipotecii.

Prin sentința Judecătorei Comrat din 16 aprilie 2010 administratorul societății comerciale „FS-TIN” societate cu răspundere limitată – Matcin Iuri s-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.238 Codul penal, falsificarea semnăturilor debitorilor ipotecari din contractul de ipotecă nr.4603 din 14 mai 2007 și semnătura lui Arnaut Vitali din cererea privind înregistrarea gajului asupra autovehiculului de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750.

Prin acțiunile ilegale a lui Matcin Iuri și acțiunile dolosive a notarului public Ganeva Liudmila care a autentificat fraudulos, prin neverificarea identității persoanei ce a aplicat semnătura, banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a fost lipsită de dreptul de gaj și ipotecă.

Din materialele dosarului penal și expertizele grafoscopice care au stat la baza emiterii sentinței de condamnare a lui Matcin Iuri se constată că notarul public Ganeva Liudmila prin neglijență în serviciu și /sau prin dol a favorizat acțiunile infracționale ale acestuia.

La 12 aprilie 2011 a expediat notarului public Ganeva Liudmila somație menționând despre prejudiciul cauzat ca rezultat al autentificării frauduloase a contractului de ipotecă și contractului de gaj și necesitatea rambursării prejudiciului material, însă pînă în prezent prejudiciul nu a fost reparat.

Cere banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni încasarea de la notarul public Ganeva Liudmila prejudiciul material în mărime de 469000 lei și taxa de stat în mărime de 2345 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Comrat din 22 noiembrie 2012 s-a respins acțiunea băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni ca fiind neîntemeiată (f.d.82-84 vol.I).

Prin procura nr.177 Pj din 12 iulie 2011 Ialanji Igor a fost împuternicit de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească etc. (f.d.91 vol.I).

La 22 decembrie 2012 reprezentantul Ialanji Igor a declarat în interesele băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Comrat din 22 noiembrie 2012 (f.d.88-90 vol.I).

Curtea de Apel Comrat prin decizia din 25 iunie 2013 a respins apelul declarat de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni și a menținut hotărîrea Judecătoriei Comrat din 22 noiembrie 2012 (f.d.141-146 vol.I).

Prin procura nr.547 PJ din 08 august 2012 Chitaru Sergiu a fost împuternicit de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească etc. (f.d.71).

La 30 septembrie 2013 reprezentantul Chitaru Sergiu a declarat în interesele băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2013 (f.d.160-161 vol.I).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 05 februarie 2014 a admis recursul declarat de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni, a casat decizia Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2013 și a restituit pricina la rejudecare la Curtea de Apel Cahul (f.d.171-175 vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 06 mai 2014 s-a admis apelul declarat de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Comrat din 22 noiembrie 2012 și s-a trimis pricina la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d.201-204 vol.I).

Prin încheierea Judecătoriei Comrat din 01 decembrie 2014 s-au antrenat în proces Chirova Liudmila, Matcina Lilia, Matcina Cristina și Matcin Artiom în calitate de intervenienți accesorii (f.d.13 vol.II).

Prin procura nr.85 PJ din 29 decembrie 2014 Ialanji Igor a fost împuternicit de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor, de a ataca hotărîrea judecătorească etc. (f.d.22 vol.II).

În ședința de judecată a primei instanțe din 19 mai 2015 reprezentantul băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni – Ialanji Igor a solicitat încasarea de la notarul public Ganeva Liudmila prejudiciul material în mărime de 469000 lei și taxa de stat în mărime de 31658 lei (f.d.56).

Prin hotărîrea Judecătoriei Comrat din 16 iunie 2015 s-a admis acțiunea (f.d.66, 76-78 vol.II).

S-a încasat de la Ganeva Liudmila în beneficiul băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni prejudiciul material în mărime de 469000 lei și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 31658 lei.

La 23 iunie 2015 Ganeva Liudmila a depus apel nemotivat, iar la 26 august 2015 apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Comrat din 16 iunie 2015 (f.d.74, 96-98 vol.II).

Curtea de Apel Comrat prin decizia din 31 martie 2016 a admis apelul declarat de Ganeva Liudmila, a casat hotărîrea Judecătoriei Comrat din 16 iunie 2015 și a emis o nouă hotărîre, prin care a respins acțiunea (f.d.238-248 vol.II).

Prin procura nr.47 PJ din 28 decembrie 2015 Ialanji Igor a fost împuternicit de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni să-i reprezinte interesele în instanțele de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească etc. (f.d.7 vol.III).

La 31 mai 2016 reprezentantul Ialanji Igor a declarat în interesele băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 31 martie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, încasarea taxei de stat în mărime de 7035 lei.

În motivarea recursului reprezentantul Ialanji Igor a invocat că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele administrate.

Notarul Ganeva Liudmila la autentificarea contractului de ipotecă nr.4604 din 14 mai 2007 și contractului de gaj nr.1239 din 29 decembrie 2007 a încălcat prevederile art.44 alin.(1) și (2) Legea cu privire la notariat nr.1453-XV din 08 noiembrie 2002 și pct.10 al Regulamentului cu privire la Registrul gajului bunurilor mobile, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.849 din 27 iunie 2002.

Prin sentința Judecătoriei Comrat din 16 aprilie 2010 s-a constatat că Matcin Iuri a falsificat semnătura din numele soției Matcin Lilia în contractul de ipotecă nr.4604 din 14 mai 2007 și semnătura din numele lui Arnaut Vitali în contractul de gaj nr.1239 din 29 decembrie 2007.

Neaplicarea sancțiunii disciplinare nu exonerează notarul public Ganeva Liudmila de răspundere materială.

Notarul public Ganeva Liudmila nu a prezentat probe care să demonstreze nevinovăția sa.

Instanța de apel eronat a concluzionat că banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni nu a prezentat probe că suma solicitată de 469000 lei nu este inclusă în suma prejudiciului care a fost încasată de la Matcin Iuri prin sentința Judecătoriei Comrat din 16 aprilie 2010.

La materialele pricinii este calculul datoriei, certificatul de deces a lui Martcin Iuri, certificatul executorului judecătoresc ce confirmă că pînă în prezent nu s-a încasat niciun leu din suma datoriei.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 14 septembrie 2016 Ganeva Liudmila a prezentat referință la recursul declarat de reprezentantul Ialanji Igor în interesele băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 21 septembrie 2016 a considerat recursul admisibil, fără a prejudicia fondul.

În conformitate cu art. 441 și art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează

fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi probe.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate de reprezentantul Ialanji Igor în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței depuse de Ganeva Liudmila, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei Curții de Apel Comrat din 31 martie 2016 și hotărârii Judecătoriai Comrat din 16 iunie 2015, emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 18 aprilie 2016 Curtea de Apel Comrat a expediat în adresa părților copia deciziei din 31 martie 2016 (f.d.250 vol.II).

Tot la 18 aprilie 2016 reprezentantul băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni - Ialanji Igor a primit contrasemnătură copia deciziei Curții de Apel Comrat din 31 martie 2016 (f.d.253 vol.II).

Prin urmare, recursul declarat la 31 mai 2016 de către reprezentantul Ialanji Igor în interesele băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din actele pricinii rezultă că la 14 mai 2007 banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a încheiat cu societatea comercială „FS-Tin” societate cu răspundere limitată în persoana administratorului Matcin Iuri contractul de credit nr.258, prin care i-a acordat credit în sumă de 500000 lei pe termen de 18 luni cu scadența finală la 14 noiembrie 2008 (f.d.13-19 vol.I).

La 25 iunie 2007 banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a încheiat cu societatea comercială „FS-Tin” societate cu răspundere limitată în persoana administratorului Matcin Iuri contractul de credit nr.470, prin care i-a acordat credit în sumă de 1600000 lei pe termen de 84 luni cu scadența finală la 25 iunie 2014 (f.d.4-12 vol.I).

Prin acordul adițional din 25 iunie 2007 la contractul de credit nr.258 din 14 mai 2007 banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni și societatea comercială „FS-Tin” societate cu răspundere limitată în persoana directorului Matcin Iuri au completat pct.4.3 al contractului cu un nou aliniat de constituire a garanțiilor în vederea asigurării executării obligațiilor de către debitor (f.d.25 vol.I).

La 29 decembrie 2007 banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni ar fi încheiat cu Arnaut Vitali contractul de credit nr.1239, prin care i-ar fi acordat credit în sumă de 125000 lei pe termen de 36 luni cu scadența finală la 29 decembrie 2010 (f.d.20-24 vol.I).

În scopul asigurării rambursării la timp și integrale a creditului acordat prin contractul de credit nr.258 din 14 mai 2007, în aceeași zi Matcina Lilia și Matcin Iuri, care acționau din numele lor și a copiilor minori Matcina Cristina și Matcin Artiom, ar fi încheiat cu banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni contractul de ipotecă nr.258, prin care au ipotecat încăperea locativă ap.007 situată în orașul Comrat, satul Budgeac, str. Rabocaia nr.25 cu suprafața 95, 8 m² evaluat de părți la suma de 384000 lei autentificat notarial de către notarul public Ganeva Liudmila cu nr.4603 (f.d.26-30 vol.I).

În scopul asigurării rambursării la timp și integrale a creditului acordat prin contractul de credit nr.1239 din 29 decembrie 2007, în aceeași zi Matcin Iuri din numele lui Arnaut Vitali prin contractul nr.1239 a gajat autovehiculul de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750 evaluat de părți la suma de 133000 lei (f.d.31-33).

Din cererea de înregistrare a gajului din numele lui Arnaut Vitali adresată notarului rezultă că acesta solicită înregistrarea gajului asupra autovehiculului de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750 evaluat de părți la suma de 133000 lei (f.d.34 vol.I).

Notarul public Ganeva Liudmila Liudmila prin confirmarea nr.9866 din 29 decembrie 2007 a înregistrat gajul asupra autovehiculului de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750 evaluat de părți la suma de 133000 lei ce aparține debitorului Arnaut Vitali (f.d.35 vol.I).

Prin sentința Judecătorei Comrat din 16 aprilie 2010 Matcin Iuri s-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.238 Codul penal, falsificarea semnăturii soției Matcin Lilia în contractul de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007 și semnăturii lui Arnaut Vitali în cererea de primire a creditului, în contractul de credit, în contractul de gaj nr.1239 din 29 decembrie 2007, în cererea de înregistrare a gajului asupra autovehiculului de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750, în Registrul actelor notariale și condamnat cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale ce constituie 40000 lei.

S-a încasat de la Matcin Iuri în beneficiul băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni prejudiciul material în mărime de 1556250 lei (f.d.42-46 vol.I).

Potrivit certificatului de deces din 05 martie 2013, Matcin Iuri a decedat la 30 ianuarie 2013 (f.d.127 vol.I).

La 08 aprilie 2011 banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a expediat în adresa notarului public Ganeva Lidmila somație solicitând restituirea prejudiciului cauzat prin încălcarea obligațiilor de serviciu, manifestată prin autentificarea contractului de ipotecă nr.4603 din 14 mai 2007 și înregistrarea gajului fără a verifica identitatea persoanei ce a aplicat semnătura (f.d.36-37 vol.)

Banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni s-a adresat cu cerere de chemare în judecată solicitând încasarea de la notarul public Ganeva Liudmila prejudiciul material în mărime de 469000 lei ce constituie valoarea bunurilor ipotecate și gajate și cheltuielilor de judecată în mărime de 31658 lei.

Instanțele judecătorești au emis hotărârile sus menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că prima instanță și instanța de apel au aplicat eronat normele de drept material și au apreciat arbitrar probele administrate.

Instanța de apel eronat a concluzionat că la materialele pricinii lipsesc probe ce ar confirma fapta ilegală a notarului public Ganeva Liudmila la autentificarea contractului de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007.

Conform art.1398 alin.(1) și (3) Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Din sensul normei de drept citate rezultă că pentru antrenarea răspunderii delictuale sunt necesare întrunirea următoarelor condiții: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții.

Așadar, răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa vinovăției în cazurile expres prevăzute de lege. Ea se angajează în rezultatul încălcării unei obligații legale de a nu leza drepturile altora prin fapte ilicite.

Prin sentința Judecătorei Comrat din 16 aprilie 2010 Matcin Iuri a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.238 Codul penal, falsificarea semnăturii soției Matcina Lilia în contractul de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007 (f.d.42-46 vol.I).

Notarul public Ganeva Liudmila a autentificat contractul de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007 semnat din numele lui Matcin Iuri, Matcina Lilia și reprezentantul băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni și l-a înregistrat cu nr.4603 (f.d.26-30 vol.I).

La autentificarea contractului de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007, notarul public Ganeva Liudmila a indicat că a verificat împuternicirile și capacitatea de exercițiu a părților.

Conform art.3 alin.(1) și (2), art.4 alin.(1) și (2) Legea cu privire la notariat nr.1453-XV din 08 noiembrie 2002, actele notariale pe teritoriul Republicii Moldova se îndeplinesc de notarii publici, de alte persoane abilitate prin lege, iar pe teritoriul statelor străine – de oficiile consulare și misiunile diplomatice ale Republicii Moldova.

Actul notarial, purtând sigiliul și semnătura persoanei care desfășoară activitate notarială, este de autoritate publică, se prezumă legal și veridic și are forță probantă și executorie.

Actele notariale se îndeplinesc în condițiile legii și în modul stabilit.

Ministerul Justiției elaborează și aprobă regulamentul cu privire la modul de îndeplinire a actelor notariale, forma și conținutul registrelor actelor notariale, blanchetele speciale pe care se întocmesc actele notariale.

Conform pct.2 și 5 al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a actelor notariale și completare a registrelor notariale, aprobat prin ordinul Ministerului Justiției nr.95 din 28 februarie 2008, actele notariale se redactează de către notar la solicitarea părților.

Actele notariale se semnează de către părți sau reprezentanții acestora, în prezența notarului și, după caz, în prezența celor chemați a încuviința încheierea actelor pe care părțile le întocmesc, precum și a martorilor, dacă Legea stabilește prezența lor.

Conform art.42 alin.(1) și (2), art.43 alin.(1) Legea cu privire la notariat nr.1453-XV din 08 noiembrie 2002, la îndeplinirea actului notarial se stabilește identitatea persoanei care solicită îndeplinirea actului notarial (a mandatarului ei).

Stabilirea identității persoanei se face în baza actelor de identitate ale sistemului național de pașapoarte.

La autentificarea actelor juridice se verifică capacitatea de exercițiu și capacitatea juridică a persoanelor participante la aceste acte.

Articolul 44 aceiași Lege prevede că la autentificarea actelor juridice și îndeplinirea altor acte notariale, în cazurile prevăzute de legislație, se verifică autenticitatea semnăturilor părților și altor persoane care s-au adresat pentru îndeplinirea actului notarial.

Actele juridice care se autentifică notarial, precum și cererile și alte documente se semnează de către părți în prezența persoanei care desfășoară activitate notarială. Dacă actul juridic, cererea sau un alt document sînt semnate în lipsa persoanei care desfășoară activitate notarială, semnatarul trebuie să confirme personal că documentul a fost semnat de el.

Notarul public Ganeva Liudmila a ignorat aceste prevederi imperative ale legii și a acceptat semnătura falsificată a lui Matcin Iuri fără a fi prezentă Matcina Lilia la autentificarea contractului de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007, fapt constatat prin sentința Judecătorei Comrat din 16 aprilie 2010.

Prin raportul de expertiză nr.101 din 30 octombrie 2009 se confirmă că Matcin Iuri a executat semnătura soției Matcina Lilia în contractul de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007 și Registrul actelor notariale (f.d.196-210 vol.II).

Conform art.23 Legea cu privire la notariat nr.1453-XV din 08 noiembrie 2002, notarul poartă răspundere pentru încălcarea obligațiilor sale profesionale.

Notarul public Ganeva Liudmila a încălcat obligațiile profesionale la autentificarea contractului de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007 și prin acțiunile sale a privat banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni de posibilitatea urmăririi întregului bun ipotecat în vederea rambursării creditului acordat în baza contractului de credit nr.258 din 14 mai 2007.

Din extrasul din registrul bunurilor imobile rezultă că bunul ipotecat încăperea locativă cu suprafața 95, 8 m² din satul Bugceac, str. Rabociaia, 25, UTA Găgăuzia aparține cu drept de proprietate lui Matcin Iuri Matcin Lilia, Matcin Cristina și Matcin Artiom în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr.2800 din 02 septembrie 2004 (f.d.99 vol.II).

Conform art.344 alin.(1) și (2) și art.346 alin.(1) Codul civil, proprietatea este comună în cazul în care asupra unui bun au drept de proprietate doi sau mai mulți titulari.

Proprietatea comună poate apărea în temeiul legii sau în baza unui act juridic.

Fiecare coproprietar este proprietarul exclusiv al unei cote-părți ideale din bunul comun. Cotele-părți sînt prezumate a fi egale pînă la probă contrară. Dacă bunul a fost dobîndit printr-un act juridic, nu se va putea face probă contrară decît prin înscrieri.

Conform art.315 alin.(1) Codul civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

Matcin Iuri fiind proprietarul exclusiv a 1/4 cotă-parte ideală din încăperea locativă situată în satul Bugceac, str. Rabociaia, 25, UTA Găgăuzia a fost în drept să încheie cu banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni contractul de ipotecă nr.258 din 14 mai 2007.

Conform art.353 alin.(1) Codul civil, creditorii unui coproprietar pot urmări cota-parte ideală a acestuia din bunurile proprietate comună pe cote-părți sau pot cere instanței de judecată împărțirea bunului, caz în care urmărirea se face asupra părții din bun sau, după caz, asupra sumei de bani convenite debitorului.

Așadar, banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni nu este privată de dreptul de a urmări 1/4 cotă-parte ideală din încăperea locativă situată în satul Bugceac, str. Rabociaia, 25, UTA Găgăuzia ce a aparținut debitorului Matcin Iuri în vederea rambursării parțiale a creditului acordat.

Prin urmare, capătul de cerere cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 96000 lei ce constituie valoarea a 1/4 din bunul ipotecat urmează a fi respins.

Notarul public Ganeva Liudmila acceptînd semnătura falsificată a lui Matcin Iuri din numele soției a încălcat legislația și a cauzat băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni prejudiciu material în mărime de 288000 lei ce constituie 1/3 din valoarea bunului ipotecat și urmează să îl repare.

Instanța de apel eronat a concluzionat că banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni nu a prezentat probe ce confirmă că valoarea bunului ipotecat nu este inclusă în suma prejudiciului încasat de la condamantul Matcin Iuri prin sentința Judecătorei Comrat din 16 aprilie 2010 și lipsește vina intimetei în cauzarea prejudiciului.

Din nota informativă a băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni rezultă că la 28 februarie 2015 datoria la contractul de credit nr.258 din 14 mai 2007 este de 3217753, 7 lei (f.d.35-37 vol.II).

Executorul judecătoresc prin nota nr.157-1593 din 21 decembrie 2012 a informat banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni că de la Matcin Iuri nu s-a încasat nimic în baza titlului executoriu nr.1-21/10 din 16 aprilie 2010, deși s-au întreprins toate acțiunile în vederea executării documentului executoriu (f.d.99).

Potrivit certificatului de deces din 05 martie 2013, Matcin Iuri a decedat la 30 ianuarie 2013 (f.d.127 vol.I).

Prin încheierea executorului judecătoresc Ianciglo Anatolii din 08 aprilie 2013 s-a încetat procedura de executare a documentului executoriu nr.1-21/10 emis de Judecătoria Comrat la 16 aprilie 2010 în baza sentinței de condamnare a lui Matcin Iuri, prin care s-a încasat de la acesta în beneficiul băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni prejudiciul material în mărime de 1556250 lei (f.d.125 vol.I).

Așadar, băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni nu i-a fost reparat prejudiciul material în mărime de 288000 lei ce constituie valoarea bunului ipotecat.

Ministerul Justiției prin răspunsul nr.04/4994 din 05 iulie 2011 a comunicat băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni că notarul Ganeva Liudmila nu a respectat procedura de autentificare a contractului de ipotecă din 14 mai 2007 și a sesizat Colegiul disciplinar al notarilor asupra abaterilor disciplinare comise (f.d.122-123 vol.I).

Colegiul disciplinar al notarilor prin hotărârea din 24 mai 2012 a respins sesizarea Ministerului Justiției nr.04/9690 din 01 decembrie 2011 în privința notarului public Ganeva Lidmila în virtutea expirării termenului de tragere la răspundere disciplinară și nu a suspus examinării în fond (f.d.124 vol.I).

Ministerul Justiției prin nota din 15 iunie 2012 a informat banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni și notarul public Ganeva Lidmila despre hotărârea Colegiului disciplinar al notarilor din 24 mai 2012 (f.d.125 vol.I).

Prima instanță corect a concluzionat că notarul public Ganeva Liudmila a cauzat băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni prejudiciu material, însă greșit a stabilit că intimata urmează să repare și prejudiciul cauzat prin înregistrarea gajului asupra autovehiculului de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750.

Conform art.1236 alin. (1) și (2) Codul civil, prin contractul de credit bancar, o bancă (creditor) se obligă să pună la dispoziția unei persoane (debitor) o sumă de bani (credit), iar debitorul se obligă să restituie suma primită și să plătească dobânda și alte sume aferente prevăzute de contract.

Contractul de credit bancar se încheie în scris.

La 29 decembrie 2007 banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni ar fi încheiat cu Arnaut Vitali contractul de credit nr.1239, prin care i-ar fi acordat credit în sumă de 125000 lei pe termen de 36 luni cu scadența finală la 29 decembrie 2010 (f.d.20-24 vol.I).

Conform art.1240 alin.(1) Codul civil, părțile pot conveni asupra constituirii unor garanții reale (gaj), personale (fidejusiune) sau a unor alte garanții uzuale în practica bancară.

Conform art.454 alin.(1) și (2) Codul civil, gajul este un drept real în al cărui temei creditorul (creditorul gajist) poate pretinde satisfacerea creanțelor sale cu preferință față de ceilalți creditori, inclusiv statul, din valoarea bunurilor depuse în gaj în cazul în care debitorul (debitorul gajist) nu execută obligația garantată prin gaj.

Gajul se află în legătură cu obligația garantată prin gaj, reprezintă un raport de drept accesoriu față de obligația principală și este condiționat în timp de durata acesteia dacă legea sau contractul de gaj nu prevede altfel.

În scopul asigurării rambursării la timp și integrale a creditului acordat prin contractul de credit nr.1239 din 29 decembrie 2007, în aceeași zi banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni ar fi încheiat cu Arnaut Vitali contractul de gaj nr.1239, prin care ultimul ar fi gajat autovehiculul de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750 evaluat de părți la suma de 133000 lei (f.d.31-33).

Conform art. 468 alin.(4) Codul civil, în contractul de gaj trebuie să se indice: numele sau denumirea părților, domiciliul sau sediul lor, acordul expres al debitorului gajist de a constitui gajul în favoarea creditorului gajist, tipul gajului, descrierea bunului gajat, estimarea bunului gajat și locul aflării lui, esența, scadența creanței garantate prin gaj și valoarea maximă a acesteia fără dobânzi și alte cheltuieli, permiterea sau interzicerea gajului ulterior, precum și alte condiții stabilite cu acordul părților.

Din contractul de gaj nr.1239 din 29 decembrie 2007 rezultă că debitorul Arnaut Vitalia ar fi fost identificat în baza buletinului de identificare și ar fi exprimat acordul de a constitui gajul în favoarea băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni (f.d.31-33 vol.I).

Prin raportul de expertiză nr.101 din 30 octombrie 2009 se confirmă că Matcin Iuri a executat semnătura lui Arnaut Vitali în cererea de primire a creditului, în contractul de credit, în contractul de gaj nr.1239 din 29 decembrie 2007, în cererea de înregistrare a gajului asupra autovehiculului de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750 (f.d.196-210 vol.II).

Așadar, banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a acceptat cererea de primire a creditului semnată de Matcin Iuri din numele lui Arnaut Vitali cu semnătura falsă pe contractul de credit și gaj nr.1239 din 29 decembrie 2007.

Banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni acceptând cererea de primire a creditului din numele lui Arnaut Vitali semnată de Matcin Iuri cu semnătura falsă a acestuia pe contractul de credit și gaj nr.1239 din 29 decembrie 2007 în baza căruia s-a instituit gajul asupra autovehiculului de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750, și-a asumat riscul nerambursării creditului acordat .

Conform art.13 alin.(1) Legea cu privire la gaj nr.449-XV din 30 iulie 2001, contractul de gaj, și art.468 alin.(1) Cdul civil, cu excepția gajului prin deposedare, se întocmește în formă scrisă, sub sancțiunea nulității.

Contractul de gaj, cu excepția contractului de amanet, se încheie în scris. În cazul în care pentru transmiterea bunului se cere forma autentică, contractul de gaj se încheie în formă autentică.

Articolul 1236 alin.(2) Codul civil prevede că contractul de credit bancar se încheie în scris.

Notarul public Ganeva Liudmila nu este responsabilă de acțiunile angajatului băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni care împreună cu Matcin Iuri au falsificat contractul de credit și contractul de gaj, de nerambursarea creditului de către debitor și cauzarea prejudiciului material în mărime de 133000 lei ce constituie valoarea bunului gajat în baza contractului de gaj nr.1239 din 29 decembrie 2007, din care considerente acțiunea în această parte urmează a fi respinsă.

Or, art.1403 alin.(1) și (2) Codul civil expres prevede că comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

Comitentul conservă dreptul de regres contra prepusului. Prepusul se poate exonera dacă va dovedi că s-a conformat întocmai instrucțiunilor comitentului.

Banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a acceptat falsificarea semnăturilor lui Arnaut Vitali de către Matcin Iuri în contractul de credit și contractul de gaj a autovehiculului de model „Nissan Terrano”, numărul de înmatriculare GE AP 750, favorizând astfel obținerea ilicită a creditului de către acesta.

Înregistrarea gajului de notarul public Ganeva Liudmila la cererea lui Matcin Iuri din numele lui Arnaut Vitali nu a fost de natură să prejudicieze banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni.

Creditul în sumă de 133000 lei efectiv a fost eliberat lui Matcin Iuri în baza actelor falsificate acceptate de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni, dar nu lui Arnaut Vitali în persoană.

Conform art.199 alin.(1) și (2) Codul civil, consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Prin urmare, Arnaut Vitali neprimind de fapt de la banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni creditul în sumă de 133000 lei, nu a putut fi obligat la restituirea acestuia, inclusiv prin transmiterea în posesie a autovehiculului gajat pentru comercializare.

În conformitate cu art. 94 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Prin ordinele de plată nr.1414 din 04 iunie 2012, nr.1 din 03 iulie 2012, nr.70 din 22 decembrie 2012, nr.2344 din 30 septembrie 2013 și nr.1 din 31 mai 2016 se confirmă că banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni a achitat la depunerea cererii de chemare în judecată, apel și recurs taxa de stat în mărime de 2345 lei, 11725 lei, 10553 lei, 7035 lei și 7035 lei, iar în total 38693 lei (f.d.48, 54, 92, 159 vol.I, f.d.1 vol.III).

Dat fiind că acțiunea băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni este admisă parțial, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a compensa cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții în mărime de 23215 lei.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele

administrate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul Ialanji Igor în interesele băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni, de a casa decizia Curții de Apel Comrat din 31 martie 2016 și hotărârea Judecătoriei Comrat din 16 iunie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de reprezentantul Ialanji Igor în interesele băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni.

Se casează decizia Curții de Apel Comrat din 31 martie 2016 și hotărârea Judecătoriei Comrat din 16 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni împotriva notarului public Ganeva Liudmila, intervenienți accesorii Chirova Liudmila, Matcina Lilia, Matcina Cristina și Matcin Artiom cu privire la încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Victoriabank” societate pe acțiuni împotriva notarului public Ganeva Liudmila, intervenienți accesorii Chirova Liudmila, Matcina Lilia, Matcina Cristina și Matcin Artiom cu privire la încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la notarul public Ganeva Liudmila în beneficiul băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni prejudiciul material în mărime de 288000 (două sute optzeci și opt mii) lei și cheltuielile de judecată în mărime de 23215 (douăzeci și trei mii două sute cincisprezece) lei.

În rest acțiunea băncii comerciale „Victoriabank” societate pe acțiuni se respinge.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Sveatoslav Moldovan